

• یادداشت •
• محسن حاجی بابا •

الزامات جذب سرمایه خارجی

دولت در حوزه سرمایه‌گذاری خارجی آنچه در توان داشته به اجرا گذاشته است. اما مسائلی داریم که به دولت اجازه نمی‌دهد یا به عبارتی دست دولت را بسته است و نمی‌گذارد به جذب سرمایه خارجی بالا امید داشته باشد. اولین آنها دونرخ بودن ارز است. سرمایه‌گذار خارجی وقتی به ایران می‌آید، با خود ارز می‌آورد. اما در ایران با بحرانی روبه‌رو می‌شود که برایش قابل درک نیست. او ارز خود را به صورت دولتی با یک نرخ می‌فروشد و با نرخ بازار آزاد، با قیمت دیگر، بنابراین گنج می‌شود و انگیزه‌اش برای سرمایه‌گذاری در کشور ما را از دست می‌دهد. مسئله دوم این است که سرمایه‌گذاری در بخش تولید زمان‌بر است و به زمان‌بندی و برنامه بلندمدت نیاز دارد. انتظارات بالاست اما باید دید چه سهمی از این انتظارات قابلیت محقق شدن را دارد. در همین باب باید به نکته‌ای اشاره کنم که بر مبنای آن متأسفانه، سرمایه‌گذار داخلی، حاضر نیست در کشور خودش سرمایه‌گذاری کند. چرا این گونه است؟ باید مسئله را از این زاویه دید که با وجود تلاش‌های دولت یازدهم، به دلیل اقدامات دو دولت قبلی، دید بلندمدتی به اقتصاد کشور نداریم. مشکل اینجاست. مسیری را از زمان دولت مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی شروع کردیم که در دولت آقای خاتمی ختمی تعدیل شد و به ثبات رسید. بنابراین رشد سرمایه‌گذاری خارجی از سال ۱۳۷۶ شروع می‌شود و در سال های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ اوج می‌گیرد. به ادامه این روند امیدوار شده بودیم که سال‌های دولت نهم و دهم فرا رسید و در همان گام‌های ابتدایی خود سازمان برنامه‌رامنجل کرد. حتی برنامه چهارم هم در این دوره لغو شد و گامی برای اجرای آن برداشته‌نشد. افراد زیادی مانند من بودند که از سال ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ شروع به طرح توسعه کرده بودند. اما متأسفانه با اقدامات نادرست زیادی که انجام شد، بسیاری از فضاهای سرمایه‌گذاری بر ما تنگ شد و تازه در سال ۱۳۸۹ به مقصودمان رسیدیم. هنوز که هنوز است درگیر عواقب فعالیت‌های نادرست دولت نهم و دهم هستیم. این است که دولت یازدهم هنوز نتوانسته تحول عظیمی در حوزه سرمایه‌گذاری خارجی در داخل ایجاد کند. سرمایه‌گذاری از روز آغاز کار، خرید ماشین‌آلات و اجراء خوش‌بینانه‌ترین حالت پنج سال طول می‌کشد.

نایب‌رئیس دوم کمیسیون پول و سرمایه اتاق بازرگانی

• یادداشت •
• علی شمس اردکانی •

جذب ۵۰ میلیارد دلار سرمایه خارجی را محقق کنیم

دولت‌ها چه چیز را سرمایه‌گذاری خارجی قلمداد می‌کنند. همین که قراردادی امضا شود، به معنای سرمایه‌گذاری خارجی است؟ همین که فرایند انتقال پول از بانک خارجی به داخل آغاز شود، سرمایه‌گذاری خارجی است؟ در دولت نهم و دهم، چون ساختار دولت به علم اقتصاد باور نداشت، تعاریف را عوض کردند. به طوری که مبنای محاسبات آماری تفاوت‌های جدی با دولت‌های پیش از خود یافت. مثلاً پروژه‌هایی مانند تأسیس هتل بین‌المللی قشم یا پروژه ایران‌زمین سرمایه‌گذاری خارجی قلمداد شدند. استدلال هم این بود که از بانک خارجی در کشوری مثل تاجیکستان یا مالزی فاینانس انجام شده‌بود. در حالی که بانک خارجی در کار نبود! باید در مورد سرمایه‌گذار خارجی، یک تعریف واحدی برسیم. قاعدتاً باید دید سازمان جذب سرمایه‌گذاری خارجی چه تعریفی از سرمایه‌گذاری خارجی دارد. باید گزارش هر نهاد را بر اساس تعریف آن نهاد از سرمایه‌گذاری ارزیابی کرد. تبعا گزارش آنکند مبنی بر جذب ۱۲ میلیارد دلار سرمایه خارجی در سال ۲۰۱۶، بر اساس تعریف آنکند درست است. اما ما خود ظلم بزرگی به اقتصادمان می‌کنیم و مانع جذب سرمایه‌های خارجی می‌شویم. روناق پتانسیل جذب سرمایه خارجی را با تضعیف سرمایه‌های خود از بین می‌بریم. بسیاری از سرمایه‌گذاران بالقوه، که حاضرند با ما کار کنند، به پورتفولیو ما نگاه می‌کنند و می‌گویند شما سرمایه‌های داخلی خودتان را از بین می‌برید. آمار آنکند باعث می‌شود نگاه‌ها به سمت ایران و اقتصاد پایتانیسل آن جلب شود. از طرفی باید سالانه ۵۰ میلیارد دلار سرمایه خارجی جذب کنیم، به‌خصوص در بخش انرژی. از سوی دیگر، وجود خصولتی‌ها نیروی بازدارنده در جذب سرمایه‌گذاری است. درواقع ما با دست خودمان سرمایه‌گذار خارجی را بیرون می‌کنیم، زیرا سرمایه‌ها در اختیار خصولتی‌هاست. پالایشگاه‌ها را خصولتی کرده‌ایم، که مصداق گریزاندن سرمایه‌گذاری است. البته این روزها بانک دولتی توسعه صادرات اکسپیم‌بانک کره‌جنوبی در حال سرمایه‌گذاری در ایران است، سرمایه‌گذاری به مبلغ ۱۳/۵ میلیارد دلار. پتانسیل جذب ۵۰ میلیارد دلار سرمایه وجود دارد. امید است امسال از ۱۲ میلیارد دلار به ۲۵ میلیارد دلار و در سال ۹۷ به ۵۰ میلیارد دلار برسیم.

رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران

آغاز طرح کارروزی در دهه اول تیرماه

معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از آغاز اجرای طرح کارروزی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی از دهه اول تیرماه خبر داد. به گزارش ایرنا، عیسی منصوری با بیان اینکه کارفرمایان حاضر در این طرح دو سال از پرداخت بخشی از حق بیمه معافاند اذعان داشت: « طرح کارروزی با هدف جذب فارغ‌التحصیلان دانشگاهی بیکار از مقطع کاردانی تا مقطع دکتری از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اجرایی شده است. در دستورالعمل طرح، طول دوره کارروزی برای هر کارروز دست کم چهار ماه و حداکثر شش ماه بر اساس استانداردهای مصوب آموزشی مهارت تعیین می‌شود. همچنین برای کارروزان مشمول طرح، کمک‌هزینه کارروزی در نظر گرفته شده است.»

۰۴ | کتینه نو

وام‌های کوچک برای تحریک تقاضا

تسهیلات «یارا کارت» با ضمانت یارانه، قدرت خرید مصرف کنندگان و توان تولیدکنندگان را افزایش و کسب‌وکار بانک‌ها را رونق می‌دهد

با توجه به سقف در نظر گرفته‌شده، حداقل وام برای خانوارهای تک‌نفره رقمی حدود یک میلیون و ۲۶۰ هزار تومان است و حداکثر وام برای خانواده‌های چهارنفره و بالاتر از آن ۵ میلیون تومان خواهد بود.

• سهیلا روزیان •
• روزنامه‌نگار •

از هفته گذشته، زنگ ثبت‌نام برای دریافت وام ۵ میلیون تومانی با ضمانت یارانه به صدا درآمد. هرچند بر اساس ابلاغیه بانک مرکزی، تمام بانک‌ها و موسسات پولی و مالی کشور می‌توانند به پرداخت تسهیلات در قالب طرح «یارا کارت» اقدام کنند، اما فعلاً بانک کشاورزی تنها بانکی است که یارا کارت صادر می‌کند. کشاورزانی که نزد این بانک حساب اعتباری دارند و یارانه خود را از طریق بانک کشاورزی دریافت می‌کنند، اولین گروهی هستند که از این وام بهره‌مند می‌شوند.

■ یارانه‌ها، ضمانت تسهیلات ۵ میلیونی

براساس ابلاغیه بانک مرکزی، بانک‌ها با استفاده از تضمین یارانه نقدی، با هزینه اندک اقدام به صدور کارت اعتباری می‌کنند و وام‌گیرندگان نیز می‌توانند فارغ از چالش تضمین گرفتن از سوی بانک، از یارانه نقدی به‌عنوان پشتوانه اعتباری بهره‌مند شوند. علاوه بر این، بخش واقعی اقتصاد، به‌عنوان ضلع سوم، می‌تواند از مزایای تحریک تقاضای کالای مصرف منتفع شود. سیاست‌گذار پولی اعلام کرده با این بخشنامه مسیر تبدیل وام‌های خرد به کارت اعتباری تکمیل خواهد شد. سقف وام در نظر گرفته‌شده، معادل ۵ میلیون تومان یا سود ۱۸ درصد است، اما این رقم بسته به یارانه دریافتی براساس تعداد خانوار و میزان دریافتی تغییر می‌کند.

■ پرداخت با عدم پرداخت با تصمیم بانک است

البته پرداخت این وام در نظام بانکی به‌صورت اختیاری عنوان شده است. تحلیلگران معتقدند اجرای این طرح یک بازی برد– برد است که نفع اقتصادی هرسه ضلع آن یعنی دولت، مردم و بانک‌ها را تأمین می‌کند. کارشناس مسائل اقتصادی، در این باره به آتی‌هنو می‌گوید: «اجرائی شدن این طرح به افزایش قدرت خرید مردم، رونق بازار و تحقق رشد ۸ درصدی و کسب سود برای بانک‌ها منجر می‌شود.» در حالی برخی از عدم استقبال بانک‌ها از اجرای این طرح سخن می‌گویند، این کارشناس اقتصادی معتقد است: «یارا کارت تجارتی پرسود برای بانک‌هاست، او دلیل تملل آن را تأمین منابع مالی می‌داند. به گونه‌ای که بانک‌های خواهند در صورت هجوم یارانه‌بگیران قادر به پاسخ دادن به آنها باشند. بررسی‌ها نشان می‌دهد با توجه به سقف در نظر گرفته‌شده ۵ میلیون تومانی، حداقل وام برای خانوارهای تک‌نفره رقمی حدود یک میلیون و ۲۶۰ هزار تومان است و حداکثر وام برای خانواده‌های چهارنفره و بالاتر از آن ۵ میلیون تومان خواهد بود.

■ تجارتی مطمئن برای بانک‌ها

در جهان، عبور نسبت مطالبات معوق بانک‌ها به کل تسهیلات بانکی از مرز ۵ درصد، زنگ هشدار را روشن می‌کند. سال‌هاست این نسبت در ایران بالاتر از این میانگین است و در برخی سال‌ها به چهار برابر آن هم رسیده است. آمارهای ارائه‌شده رقم معوقات بانکی را حدود ۱۰۰ هزار میلیارد تومان اعلام می‌کند. براساس اظهارات حق شناس، این رقم به دلیل پرداخت تسهیلات بدون توجه به نحوه بازپرداخت و نبود وجه تضمین

لازم با رشد حدود ۱۱ برابری همراه شده است. آمارهای می‌گوید که مجموع مطالبات معوق شبکه بانکی از حدود ۷ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۲ به ۸۲ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۲ رسیده است. اما با روی کار آمدن دولت یازدهم، ورق برای دانه‌درشت‌های بانکی برگشت. اجرای طرح تحریک بازار و اعطای تسهیلات برای خرید حدود ۱۰۰ هزار خودرو و حمایت از ۷ هزار و ۲۰۰ بنگاه تولیدی از نمونه طرح‌هایی است که در آن سعی شده تسهیلات بانکی برای تأمین مالی مصرف‌کنندگان واقعی و تولیدکنندگان حقیقی در اقتصاد باشد.

■ مشکلات کارت‌های اعتباری خرید کالا در یارا کارت حل‌شده

یارا کارت طرحی است که به گفته حق شناس در آن مشکلات کارت‌های اعتباری به نوعی حل‌وفصل شده است. حق شناس به آتی‌هنو می‌گوید: «مزیت یارا کارت این است که مشکلات اعتبارسنجی را که در کارت‌های اعتباری قبلی وجود داشت ندارد. در کارت‌های اعتباری قبلی، بانک‌ها باید مشتریان خود را براساس سابقه‌ای که در شبکه بانکی داشتند، اعتبارسنجی می‌کردند و سقف تسهیلات براساس آن تعیین می‌شد، اما در مدل جدید صرفاً براساس مقدار یارانه سرپرست خانوار سقف تسهیلات معین می‌شود و سازوکار ساده‌تری جاری است.» به‌زعم این اقتصاددان، ریسک ناشی از نپرداختن اقساط تسهیلات با این سازوکار بسیار پایین است، زیرا حساب‌های یارانه توسط دولت تضمین شده است. بانک‌ها در قبال اعطای یارا کارت می‌توانند منابع خود را با نرخ سود مناسبی در اختیار مشتریان خرد قرار دهند و از این طریق علاوه بر سودآوری

تضمین‌شده، جلب رضایت و وفاداری مشتریان خود را نیز به دنبال داشته باشند. می‌توان یارا کارت اعتباری را به مسیر تضمین وفاداری مشتری تغییر کرد. حق شناس ادامه داد: «از آنجایی که ضامن این طرح، یارانه است و یارانه را هم دولت وایز می‌کند، این تسهیلات هیچ‌گونه هزینه‌ای برای بانک‌ها نخواهد داشت و بانک‌ها نه تنها نگران مطالبات معوق خود نباید باشند، بلکه پرداخت این گونه تسهیلات با سود ۱۸ درصدی تجارتی مطمئن برای بانک‌های کشور است.»

■ تحریک بازار تقاضا

ایجاد رونق اقتصادی از دیگر مزیت‌های یارا کارت است که کارشناسان اقتصادی بدان اشاره می‌کنند. حق شناس در ادامه به رکود حاکم بر اقتصاد و هدف‌گذاری رشد ۸ درصدی اقتصاد طبق ششمین برنامه توسعه‌ای کشور اشاره کرد و افزود: «دیگر مزیت اجرای این طرح را می‌توان دسترسی راحت‌تر مردم به تسهیلات بانکی دانست. تسهیلاتی که می‌تواند به تحریک

■ تقاضا در بازار منجر شود.»

این اقتصاددان که وجود مشتری در بازار و خرید کالا را نقطه شروع تولید و رونق بنگاه‌های اقتصادی می‌داند، ادامه داد: «این طرح منجر به تقویت قدرت خرید شهروندان می‌شود و این مسئله افزایش تولید و به‌تبع آن افزایش اشتغال و کاهش نرخ بیکاری را به همراه خواهد داشت.»

■ هر خانواده چقدر تسهیلات می‌گیرد؟

براساس اعلام بانک مرکزی، سقف تسهیلات اعطایی به اشخاص مشمول با توجه به میزان یارانه خانوار تعیین می‌شود. به این ترتیب، هر شخص یک سقف تسهیلات دارد که متناسب با میزان یارانه‌ای است که دریافت می‌کند (جدول). به‌طور کلی سقف پرداخت تسهیلات از طریق این سازوکار ۵ میلیون تومان تعیین شده است. طبق برآوردهای روزنامه «دنیای اقتصاد»، برای یک خانوار چهارنفره با بازپرداخت ۳۶ ماهه، حداکثر سقف تسهیلات ۵ میلیون تومان خواهد بود.

مبلغ قسط	سقف تسهیلات با بازپرداخت ۳۶ ماهه	جمعیت خانوار
۴۵ هزار و ۵۰۰ تومان (یارانه یک نفر)	یک میلیون و ۲۶۰ هزار تومان	خانوار تک‌نفره
۹۱ هزار تومان	۲ میلیون و ۵۲۰ هزار تومان	خانوار دونفره
۱۳۶ هزار تومان	۳ میلیون و ۷۸۰ هزار تومان	خانوار سه‌نفره
۱۸۰ هزار تومان	۵ میلیون تومان	خانوار چهارنفره

بیش از ۱/۵ میلیون خانوار ایرانی، با پدیده «بد مسکنی» دست‌وپنجه نرم می‌کنند

خانواده‌های ایرانی در چه خانه‌هایی زندگی می‌کنند؟

بیشتر» در واحدهای ۵۷۶ تا ۸۰۰ متری و بیشتر، ۱۴۳۰ «چهار خانوار و بیشتر»، در واحدهای ۱۰۸۱ تا ۱۰۰ متر و بیشتر، ۲۱۴۵ «چهار خانوار و بیشتر» در واحدهای ۱۰۱ متری تا ۱۵۰ متری و بیشتر، ۱۲۸۴ «چهار خانوار و بیشتر» در واحدهای مسکونی ۱۵۱ تا ۲۰۰ متری، ۷۸۸ «چهار خانوار و بیشتر» در واحدهای مسکونی ۲۰۱ تا ۳۰۰ متری، ۳۰۶ «چهار خانوار و بیشتر» در واحدهای مسکونی ۳۰۱ تا ۵۰۰ متری، و ۲۱ «چهار خانوار و بیشتر در واحدهای مسکونی ۵۰۱ متر و بیشتر زندگی می‌کنند. گفتنی است بر اساس جدول‌های سرشماری سال ۱۳۹۵ که از سوی مرکز آمار ایران منتشر شده است، تعداد خانوارهای ایرانی که در واحدهای مسکونی معمولی آپارتمانی یا غیرآپارتمانی زندگی می‌کنند به طور کلی ۱۸ میلیون و ۴۵۲ هزار و ۶۶ خانوار است.

در خود جای داده‌اند، و واحدهای ۲۰۱ تا ۳۰۰ متر مربعی ۵۴۷ هزار و ۸۶۵ خانوار عضو دارند. هرچه متراژ خانه‌ها بیشتر می‌شود، تعداد خانواری که در آنها ساکن‌اند به طرز قابل توجهی کاهش می‌یابد. برای مثال واحدهایی که بین ۳۰۱ تا ۵۰۰ مترمربع هستند، تنها ۱۲۶ هزار و ۴۶۷ خانوار را در خود جای داده‌اند و این در حالی است که واحدهای بیشتر از ۵۰۱ متر تعداد ۱۹ هزار و ۵۴۱ خانوار را به نام خود ثبت کرده‌اند.

نقطه عطف آمارهای منتشرشده آنجاست که از ۹ هزار و ۱۲۵ «چهار خانوار» که در یک واحد مسکونی زندگی می‌کنند، یک هزار و ۶۴۴ «چهار خانوار و بیشتر» در واحدهای ۵۰ متری و کمتر زندگی می‌کنند، ۹۰۵ «چهار خانوار و بیشتر» در واحدهای ۵۱ تا ۷۵ متری و بیشتر، ۴۸۹ «چهار خانوار و

منتشرشده از مرکز آمار ایران در سال ۹۵، چیزی درباره نوع سکونتگاه‌ها گفته نشده است.»

از طرفی تعداد خانواری که در واحدهای مسکونی آپارتمانی یا غیرآپارتمانی ۵۱ تا ۷۵ مترمربعی زندگی می‌کنند، ۳ میلیون و ۸۴۴ هزار و ۷۰۲ خانوار اعلام شده است. در مقابل، تعداد خانواری که در واحدهای مسکونی آپارتمانی و غیرآپارتمانی ۷۶ تا ۸۰ مترمربعی روزگار می‌گذرانند معادل یک میلیون و ۴۸۴ هزار و ۲۳۷ خانوار است.

خانه‌های ۸۱ تا ۱۰۰ متر مربعی در کشور، میزان ۴ میلیون و ۳۴۶ هزار و ۸۹۱ خانوار هستند و این در حالی است که در واحدهای ۱۰۱ تا ۱۵۰ مترمربعی، ۴ میلیون و ۲۴۱ هزار و ۸۱۷ خانوار زندگی می‌کنند. همچنین واحدهایی که بین ۱۵۱ تا ۲۰۰ مترمربع هستند، معادل یک میلیون و ۳۴۲ هزار و ۱۵۸ خانوار را

یكشنبه ۴ تير ۱۳۹۶ ● شماره صد و هشت

A T I V E H N O